Пам'ятайте про Україну!

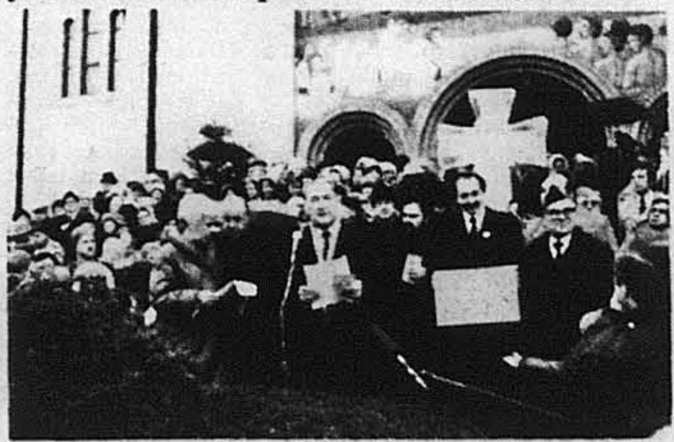
СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery St, Jersey City, N.J. 07302
Телефони (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК ХС. Ч. 24. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 8-го ЛЮТОГО 1983 — ЦЕНТІВ 25 CENTS — JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, FEBRUARY 8, 1983 — No. 24. VOL. XC.

Посадник Бирн взяла участь у відзначенні роковин незалежности

Посадник Чикаго Джейн Бирн (зліва) на святі. Голова Відділу УККА д-р М. Харкевич вітає її, Олег Сацюк тримає напис „Ukrainian Village"

(фото: Оксана Кралька)

Чикаго, Ілл. (О. Пошиваник). — В суботу, 22-го січня ц.р., в день роковин проголошення незалежности України о год. 12-ій дня, на площі перед собором свв. Володимира і Ольги, перед і навколо йорданського хреста, зібралося понад 2,000 людей, включно з молоддю та учнями школи українознавства.

Святкування розпочалося соборною молитвою, піднесенням американського й українського прапорів під спів національних гимнів.

На цьому святкуванні мейор Чикаго Джейн Бирн прочитала проклямацію проголошення 22-го січня Днем Незалежности України. При цьому вона дала признання українським громадським провідникам і духовенству за вклад українців у розбудову міста Чикаго у збагаченні культури, підкреслюючи, що різнокультурність творить дійсну Америку. При цій нагоді вона передала українській громаді, на руки голови

(Продовження на стор. 4)

У Ню Йорку відбудуться загальні збори Окружного Комітету УНС

Джерзі Сіті, Н.Дж. — З Організаційного Відділу УНСоюзу інформують, що Річні загальні збори Метрополітальної союзової Округи Ню Йорк, яка об'єднує 32 відділи, відбудуться в четвер, 10-го лютого ц.р., о год. 6:30 вечора в залі Українського Народного Дому, при 142 Друга авеню, кімната число 22.

У програмі зборів чергуватимуться такі точки: відкриття, вибір Президії для переведення Зборів, відчитання протоколу з останніх річних зборів й прийняття його, звіти з діяльности праці Округи членів Управи і Контрольної комісії, дискусія над звітами, уділення абсолюторії членам Управи, вибір Управи і Контрольної комісії на біжучий рік, устійнення та схвалення пляну праці на 1983 рік. Відтак будуть доповіді й привіти членів Головного Уряду УНСоюзу, різні справи та закриття зборів.

Президію Окружного Комітету очолюють: д-р Іван Флис, почесний голова, Микола Хоманчук, голова, Олена Гентіш, секретар, і Василь Цюпа, касир. Управа закликає всіх відділових урядовців, а також делегатів на 30-ту Конвенцію обов'язково взяти участь у цих Зборах. При цьому Управа пригадує, що усі відділи повинні вплатити свої вкладки до каси Окружного Комітету перед нарадами.

У Зборах візьмуть участь члени Екзекутивного Комітету, як також і почесні члени Головного Уряду.

Спогади Д. Шумука та П. Григоренка незабаром вийдуть друком

Дітройт, Миш. — Видавництво „Українські Вісті" здало до друку книгу спогадів Данила Шумука „Пережите й передумане", яку приготовив до друку Василь Гришко. Д. Шумук майже все своє життя перебуває в ув'язненні й стан його здоров'я є майже безнадійний. Він робить старання, щоб виїхати до родини в Канаду. У своїх спогадах він описує своє перебування в різних тюрмах, в рядах УПА та витягає певні висновки.

Спогади ген. Петра Григоренка, які вже вийшли кількома мовами, в українській мові в процесі друку й вони в скорому часі вийдуть друком. Ціна обох книжок у передплаті є нижча від ціни, яка буде після їх видрукування. Бажаючі передплатити книжки відомих українських борців за свободу українського народу можуть замовити, надсилаючи належність на такі адреси: на спогади Д. Шумука (ціна 20 дол.): Shumuk's Fund., 811 S. Roosewelt Ave., Arlington Heights, Ill. 60005.; на спогади П. Григоренка (ціна книжки 25 дол.) на адресу: Bahrianyj Foundation, Inc., 420 Woodhaven Pl., Philadelphia, Pa. 19116.

Появилася ілюстрована книжечка для дітей

Торонто, Онт. — Тут, минулого року, з видавництва „Добра книжка" появилася ілюстрована книжечка Галі Матушевської п.з. „Казка про грибка Жовту Шапочку". Ілюстрації і обгортка — у виконанні Юрка Матушевського.

У цій кольористій книжечці, яка своєю розповіддю та ілюстраціями не лише вносить зацікавлення своєю жвавою дією, але й збагачує уяву дитячого світу, мова — не складна, а доступна дітям. Ось для прикладу: „Лежать там величезні вивернуті пні, такі старі, що цілі поросли мохом. Серед сухого листя, під таким пнем, поміж зеленою папороттю розташувалася родина грибків: тато, мама, двоє дівчаток і маленький хлопчик, якого звали Жовта Шапочка". Або: „Були це люди, але про їх існування грибки ще не знали. Вони думали, що ввесь світ це те, що вони бачать: зелений ліс, клаптик неба і рої різнобарвних комах, з якими вони жили в згоді". У цій казці є присвята: „Для внучка Борисика казочку склала бабуня Галя, а малював — дід Юрко".

Цю книжечку, в ціні 5 долярів, можна набути, написавши на адресу: Ukrainian Children's Care Group, 16 Rivercrest Road, Toronto, Ont., Canada, M6S 4H3.

ЗАВЕРШУЄТЬСЯ АНГЛОМОВНА ГАСЛОВА ЕНЦИКЛОПЕДІЯ

Торонто, Онт. (КФУС). — Канадська Фундація Українських Студій повідомляє, що остаточне редагування першого тому чотиритомової „Encyclopedia of Ukraine" добігає до кінця. Перший том (букви А-Г) розрісся від запропонованих 1,500 гасел до біля 2,800. Такі різноманітні теми як „Сільське господарство" та „Дисидентський рух" заповнюють понад 1,200 сторінок тексту. Крім того, до цього розкішного тому ввійдуть це ілюстрації, кольорові вклейки та особлива карта-додаток.

Поширення праці над енциклопедією вимагало дуже інтенсивної праці редакторів. Щоб приспішити виготовлення першого тому та улегшити працю редакційним працівникам, Канадська Фундація Українських Студій недавно набула мікрокомпютер для цього проєкту. Така „технологізація" енциклопедії відбулася дуже скоро і применення кібернетики до такого величезного задуму приносить користі з кожним днем.

Енциклопедія появиться у Видавництві Торонтоського університету при співпраці Наукового Товариства ім. Шевченка в Европі, Канадського Інституту Українських Студій та Канадської Фундації Українських Студій. Редакційне бюро знаходиться в Торонтонському університеті, де працею керує д-р Данило Гусар-Струк, професор відділу слов'янських мов і літератур. Проф. Струк перебрав на себе редакторські обов'язки після відходу з цієї посади проф. Юрія Луцького минулого листопада. Проф. Струк віддана працює над Енциклопедією, а свій вакаційний рік (1980-81) він провів у Сарселі, Франція, працюючи з проф. Володимиром Кубійовичем, головним редактором Енциклопедії. Під цю пору проф. Кубійовичеві допомагають проф. Василь Маркусь, адьюнкт-редактор, та проф. Аркадій Жуковський, асистент-редактор. Крім проф. Струка, в Торонтонському бюрі працюють д-р Тарас Закидальський перекладач, Роман Сенкусь та Галина Гринь, редакційні асистенти, Рома Янчинська, дослідниця та Соня Марин, координатор.

Перший том „Encyclopedia of Ukraine" появиться ранньою осінню 1984 року.

КАМПЕЛМЕН ІНФОРМУЄ ПРО ДАЛЬШУ ПРАЦЮ В МАДРИДІ

Вашінгтон. — У зв'язку з відновленням нарад в Мадриді, які знову розпочинаються 8-го лютого ц.р., тут відбулася конференція з представниками усіх етнічних груп та громадян, що зацікавлені справою боротьби за людські права та придержуванням Гельсінкських угод. В конференції взяло участь понад 150 осіб, в тому представники української спільноти, а це: „Смолоскипу", УККА, Комітету за Людські і Національні Права в Україні, Організації Американці за Людські Права в Україні і Українського Демократичного Руху. Була також присутня д-р Ніна Строката-Караванська.

Головним речником на конференції був Макс Кампелмен, надзвичайний амбасадор ЗСА на Мадридську конференцію, який у своїх інформаціях старався згладити різниці між ЗСА і европейськими країнами щодо змісту нарад в Мадриді. Він однак, підкреслював, що для европейських країн на першому місці стоїть справа військової безпеки, а не демократичні засади людських прав і їх придержування усіми державами.

Останні наради в Мадриді перервано 17-го грудня 1982 року дальшими дискусіями про людські права, справою роззброєння і довготриваючим станом облоги в Польщі.

Макс Кампелмен

(фото: ред. Ю. Зарицький)

Кампелмен підкреслював важливість дальших переговорів з СССР і уважає, що ЗСА не може дозволити на перервання таких розмов, бо вони допомагають в задержанні миру. Він також признав, що немає ніяких познак, щоб представники СССР згодилися на надання прав групам, що боряться за придержування Гельсінкських угод щодо людських прав.

У конференції взяли участь теж деякі члени Комісії безпеки і співробітництва в Европі.

Реґен розглядає можливість прискорення публічних робіт

Вашінгтон. — У відповідь на натиск Палати Репрезентантів, щоб створити нові можливості праці для безробітних, президент Роналд Реґен зарядив розглянення урядових плянів на розбудови публічних доріг та мостів, які могли б дати ряд нових заробіткових праць. Все це є реакцією на звідомлення, що у місяці грудні було в ЗСА 10,8 відсотка безробітних.

Але навіть коли Президент погодиться на прискорення урядових робіт, не виглядає можливим, щоб він також погодився з того приводу на додаткове підвищення податків.

Рівночасно в Палаті Репрезентантів ідуть гарячі дебати у справі зредукування бюджету на озброєння, у якій секретар оборони Каспар В. Вайнберґер стоїть стійко на запропонованому Урядом бюджеті у висоті 245,3 більйона долярів та відкидає всякі можливості його зменшити.

При тому показується на підставі звіту компетентних речників американського летунства, що навіть коли Конгрес не переголосує зменшення того бюджету на озброєння у найближчих п'ятьох роках, це все не дасть вистачаючої кількости фондів, щоб купити це найбільше модерне мілітарне вивінування, що його пропонує у своїй програмі Уряд. Навіть коли б не куповано проєктованої модерної зброї, теперішній бюджет дасть менші можливості мілітарного вивінування — заявили представники летунства. Тому вони представили три можливі розв'язки тієї проблеми, які в загальному спираються на пляні зменшити військові видатки на певні несуттєві програми, а взяти до уваги найважливіші та при тому звернути увагу на кращу продукцію військових споруд.

БУШ ЗУСТРІЧАВСЯ З ПРЕДСТАВНИКАМИ НАТО

Брюссель, Бельгія. — Віцепрезидент Джордж Буш, перебуваючи в поїздці по Европі, звернувся до европейських союзників НАТО подати свої пропозиції відносно женевських переговорів між СССР і ЗСА про скорочення в Европі кількости ядерних ракет середнього засягу.

На пресовій конференції віцепрезидент сказав, що ЗСА надалі притримуються пропозиції відмовитися від розміщення 572 крилатих ракет і ракет типу Першінг-2, якщо Совєтський Союз погодиться ліквідувати свої подібні ракети, націлені на Західню Европу. Ця пропозиція, як відомо, була відкинута Москвою.

В той же сам час віцепрезидент повторив американську готовість розглянути серйозно будь-яку компромісову совєтську пропозицію, а також сказав, що він звернувся до лідерів Західньої Німеччини, Голляндії і Бельгії подати свої нові міркування відносно обмеження озброєнь.

П'ятий день свого перебування в Европі під час 12-денної поїздки по 7-ох країнах віцепрезидент провів у Брюсселі, виступаючи перед постійними представниками 16-ох країн-членів НАТО і зустріччю представників країн Спільного Ринку. Це було продовження поїздки по Европі і продовження консультацій з союзниками відносно підтримки американської політики на переговорах про контролю над озброєнням.

Говорячи про американську пропозицію, відому під назвою „нульовий варіянт" тому, що вона закликає до повної ліквідації всіх ракет середнього засягу на европейському континенті, Буш заявив: „Єдиним аргументом, який хто-небудь зробив проти нульового варіянту, це аргумент, що Совєтському Союзові він не подобався".

Далі Буш сказав, що він отримав запевнення від західніх лідерів, що, поки тривають переговори, вони будуть притримуватися зобов'язань про розміщення американських ракет типу Першінг-2 і кружляючих ракет.

Страйк незалежних водіїв продовжується

Ню Йорк, Н.Й. — З кожним днем, коли страйк незалежних водіїв вантажних автомобілів продовжується, відчувається підвишку цін на свіжу городину та овочі у крамницях Ню Йорку та в інших містах східного побережжя.

Після численних сутичок і стрілів поміж не-страйкуючими і страйкуючими водіями приватних вантажних авт, кількість їх на дорогах, зокрема ночами помітно зменшилася.

Ті, що не страйкують стараються їхати не одинцем, а цілими групами і як можливо в супроводі поліційних автомобілів.

Саме цей страх перед насильством і стрілами, а не підпорядкування Асоціації незалежних водіїв вантажних авт є причиною того, що число тих авт зменшується на дорогах. Голова Асоціації Майкел Паркгирст інформує, що тепер страйкує більша частина членів тієї Асоціації, яка нараховує 30,000 водіїв. Є однак припущення, що поміж ними багато не працює лише з особистого страху. Під кінець тижня зареєстровано біля 1,000 випадків насильства, в тому біля 300 випадків стріляння.

Речники страйкуючих запевняють, що вони будуть продовжувати свою акцію доки Уряд і законодавчі тіла не візьмуть до уваги їхніх домагань і не розглянуть ще раз справи оподаткування на реєстрацію пальне і оплати за вживання доріг.

Тимчасом гуртові покупці свіжої городини, овочів та квітів стараються частину достави тих продуктів перенести на транспорт поїздами. Це продовжує час достави, але є куди дешевшим способом, як транспортувати ті речі з Фльориди чи Каліфорнії літаками.

У світі

ПРЕМ'Є-МІНІСТЕР АВСТРАЛІЇ Малколм Фрейзер повідомив у четвер, 3-го лютого, що він назначає крайові вибори на 5-те березня, дев'ять місяців скоріше, ніж передбачено законом. Причиною виборів Фрейзер назвав непорозуміння, викликані урядовим замороженням заробітної платні, проти чого виступають профспілки. Ступінь безробіття в Австралії дорівнює 9,5 відсотка, а ступінь інфляції 11,5 відсотка.

ЗАСТУПНИК КОМАНДУЮЧОГО армією Сурінаму майор Рой Горб, якого обвинувачували у змові проти уряду, повісився в середу, 2-го лютого, в своїй тюремній камері. Тюремні власті говорять, що Горб покінчив самогубством перед тим, як судові власті мали провести останні допити відносно його причетности до змови, яку викрили в неділю, 30-го січня. Проводиться розслідування смерти Горба.

ІТАЛІЙСЬКИЙ СУДДЯ Ілляріо Мартелля, який розслідує справу замаху на Папу Івана Павла II 13-го травня 1981 року, заявив у четвер, 3-го лютого, що суд над болгарами і турками, причетними до змови вбити Папу, розпочнеться в кінці цього року. „Я думаю що слідство закінчиться до літа, і, якщо все піде добре, суд почнеться в кінці року", — сказав Мартелля. Дві офіційні особи Болгарії та чотири турки обвинувачуються в участі у змові вбити Папу. Один болгарин і два турки знаходяться в італійській в'язниці, але інших, можливо, будуть судити заочно. Як болгарський, так і совєтський уряди сильно заперечують причетність своїх урядів до організування замаху на Папу.

БЮРО АМЕРИКАНСЬКОГО пресового агентства ЮПІ у Варшаві закрито в четвер, 3-го лютого. Польські власті, закриваючи агентство, заявили, що воно не буде працювати до того часу, доки Вашінгтон не дозволить польському кореспондентові ПАП Станіславові Глябінському повернутися на працю у Вашінгтоні, звідки йому сказали забратися в результаті відплатного кроку за вислання з Варшави американської кореспондентки ЮПІ Рут Грубер минулого місяця.

ТАЇЛЯНДСЬКІ ВІЙСЬКОВІ джерела повідомили, що в'єтнамські війська посилили свій триваючий вже чотири дні наступ на протикомуністичні сили Камбоджі на камбоджійській стороні кордону з Таїляндом. Повідомлення говорять, що в погоні за партизанами в'єтнамські війська входили на таїляндську територію. Щонайменше 20 камбоджійців-антикомуністів були вбиті. Голова міжнародної комісії Червоного Хреста Джон де Саліс, після відвідання району боїв, заявив, що понад 40,000 камбоджійців втекло до Таїлянду у наслідок наступу в'єтнамських військ.

ШУЛЦ ЗАКІНЧИВ ВІДВІДИНИ КИТАЮ

Джордж Шулц

Пекін, Китай. — Пресове агентство Новий Китай заявило в неділю, 6-го лютого, що відвідини державного секретаря Джорджа Шулца вияснили відносини з ЗСА „до певної міри", але довготривалі різниці залишилися щодо Тайвану та інших питань.

Агентство повідомило також, посилаючись на неназвані „поінформовані джерела", про китайський варіянт переговорів зараз же кілька годин після від'їзду Шулца до Південної Кореї.

Агентство по суті повторило всі нарікання Китаю відносно ЗСА, включно з незадоволенням американською підтримкою Тайвану і, як висловилося агентство, „дискримінаційною і обмежуючою політикою" в ділянці китайсько-американської торгівлі.

Перефразовуючи висловлювання офіційних представників Китаю на переговорах з Шулцом, агентство заявило, що Вашінгтон і Пекін мають такі самі погляди щодо совєтської інтервенції в Афганістані, в'єтнамської окупації Камбоджі та питання контролі над озброєнням. Але агентство також заявило, що Китай вважає ЗСА відповідальними за ізраїльську „агресію" і експансію" на Близькому Сході та відносився критично до американської підтримки політики Південної Африки відносно Південно-Західної Африки.

Пресове агентство Новий Китай не зробило жадних заяв щодо висловів Шулца на пресовій конференції в суботу увечорі, коли він постійно підкреслював необхідність взаємного довір'я і запевнень між Китаєм і ЗСА. Але агентство подало в дещо більш песимістичних тонах картину китайсько-американських відносин, ніж її подавав Шулц під час свого чотириденного перебування на переговорах у Пекіні.

Державний секретар під час своїх перших відвідин Китаю зустрічався з визначним лідером Денг Шіяопінг, прем'єр - міністром Чао Чіянгом та іншими лідерами.

В Америці

ГОЛОВА КРАЙОВОГО комітету Республіканської партії Френк Дж. Фаренкопф, мол., якого обрано щойно на цей пост, заявив, що він бажає якнайскоріше мати відповідь Роналда Реґена щодо його плянів у виборах в 1984 році. Ф. Фаренкопф думає, що Р. Реґен чи інший республіканський кандидат буде мати великі труднощі з приводу теперішньої економічної ситуації в ЗСА.

ЕНН М. ҐОРСИЧ, адміністратор з Департаменту збереження довкілля, дістала відмову федерального суду розглянути її скаргу на Палату Репрезентантів. Федеральний суддя Джан Л. Смит, мол., заявив, що обидві сторони у спорі чи виявити деякі документи з Департаменту збереження довкілля повинні полагодити справу полюбовно поза судом.

ШКОЛИ НЮ ЙОРКУ ПОЧАЛИ посилену акцію, щоб зменшити кількість дітей, які щоденно „ходять поза школу". Як перший її вияв поліція почала систематично провіряти околицю Таймс Скверу, чи там не кружляють діти, які повинні бути в школі. У перших двох днях тієї акції поліція притримала біля сотні дітей і відтранспортувала їх до одної з шкіл біля Таймс Скверу, звідкіля їх відтак передано або до їхніх шкіл, або під опіку батьків.

АМЕРИКАНСЬКІ дослідники винайшли новий спосіб для діягнози трьох найчастіших венеричних недуг, який допомагає приспішити діягнозу з днів на хвилини. Новий спосіб будуть вживати загально у 1984 році, як подає інформація в журналі „Наука".

В ДІТРОЙТІ ОСКАРЖУЮТЬ директора департаменту води і каналізації за те, що він взяв біля 60,000 долярів хабарів від приватних фірм, яким давав замовлення на міські праці свого департаменту. Разом із ним стоять перед оскарженням п'ять його співробітників.

УРЯД ЗСА ОБІЦЯВ 1,9 мільйона допомоги для передмістя Баффало, Лакавани, де звільнено з праці 7,300 робітників, коли замкнули фабрику сталі. Поміч призначена на вивчення колишніх робітників сталі іншого ремесла і на економічний розвиток. Ця допомога однак на думку губернатора стейту Ню Йорк Маріо Квомо ніяк не є задовільна.

УРЯДОВИЙ ЗВІТ стверджує, що епідемія наркоманії яка панувала в ЗСА в роках 1960-их і 1970-их зменшується. Але звіт доказує, що один з трьох американців у віці понад 12 років пробував наркотиків, а один на 16 учнів середніх шкіл щоденно курить марихуану.

АПЕЛЯЦІЙНИЙ СУД в Індіяні відкинув справу проти батьків ненормальної дитини, які за порадою лікарів згодилися не продовжувати намагань ту дитину лікувати та тримати при житті.

В ПОНЕДІЛОК, 7-ГО лютого, Юбі Блейк, композитор і піяніст джазової музики, відзначив 100 років від дня свого народження. Ті рідкісні уродини святкували в Ню Йорку 24-ма годинами безперервної музики у лютеранській церкві св. Петра. Юбі Блейк є дитиною чорних невільників, які опісля були звільнені та жили у Балтиморі. В 1981 році він був гостем у Білому Домі та отримав від президента Роналда Реґена нагороду „Свободи".

ДВА ВІДОМІ АМЕРИКАНСЬКІ письменники, Курт Воннеґат і Віллям Стайрон підтримують прохання до Палати Репрезентантів, щоб схвалити закон, згідно з яким письменники могли б відтягати від податків дарунки, які вони роблять музеям чи бібліотекам з оригіналів своїх рукописів. Проєкт такого закону вніс в Палату Репрезентантів Томас Дж. Давні, демократ із стейту Ню Йорк.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6984) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members $1.25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Чергове „нєт" Москви

Президент Реґен не квапився і не квапиться до зустрічі з новим совєтським диктатором, вчорашнім шефом КҐБ, Юрієм Андроповим. Він і його найближчі дорадники у справах закордонної політики — державний секретар Джордж Шулц, секретар оборони Каспар Вайнберґер, дорадник у справах крайової безпеки Вілліям Кларк — це все реалісти, які знають, що так звані „зустрічі на вершинах" не приносять ніякої користи, якщо нема для них політичних і психологічних передумов. Роналд Реґен давно вже твердив і далі тримається тієї засади, що політика ЗСА супроти Совєтського Союзу залежить від діл, а не від слів кремлівських правителів. Він, Реґен, подавав навіть конкретні суґестії, як мали би виглядати ті реальні дії, які вказували би на бодай частинний відворот Москви від її аґресивно-імперіялістичної настанови супроти всього світу: відкликати війська з Афганістану, перестати втручатися до внутрішніх справ Польщі й не здавлювати силою, руками своїх польських яничарів, тамошнього руху, що прагне демократизації режиму.

А тому, що совєтські правителі, чи то за Леоніда Брежнєва чи його наступника Юрія Андропова не виявили найменшої охоти завертати з давнього шляху, який по суті є реалізацією леґендарного завіщання ще Петра І-го, то й не було мови про „зустріч на вершинах" у найближчому часі.

Але існує тепер у світі, зокрема і головно в країнах Західньої Европи, сильний пацифістичний рух: тамошні люди панічно бояться війни, бо знають, що вони стали б найпершими її жертвами, як найближчі сусіди совєтської імперії. Цей пацифістичний рух, підсилюваний свідомо і пляново відповідною пропаґандою з Москви, насторожений супроти теперішнього Президента Америки, що його комуністична й ліберальна пропаґанда представляє, як „паляча війни", і наполягає, щоби Реґен обов'язково „говорив" з Андроповим, наче би сама така зустріч вже принесла „відпруження" у відносинах поміж Америкою і Совєтським Союзом і була ґарантом миру. Це правда, що „коли йдуть переговори, то нема війни", але без реальних даних для успіху переговорів вони є тільки театральним видовищем і невдача переговорів ще більше загострює існуючі відносини. Проте кожна державницька дія складається з трьох чинників: 1) ідеології, 2) політики і 3) тактики. Ідеологію З'єднаних Стейтів Америки і кожного її уряду, байдуже чи це республіканський, чи демократичний, визнає Американська Конституція, що її Шевченко назвав „праведним законом Вашінґтона". Політику визначує в першу чергу географія: яких сусідів має дана країна і яка їх настанова. Тактику пристосовується до кожночасних відносин і актуальних потреб, які влегшили б ведення політики.

І тому це ніякий зворот у політиці Роналда Реґена, коли віцепрезидент Джордж Буш відчитав кілька днів тому у Західньому Берліні „Відкритого листа до народів Европи", в якому президент Реґен заявляє готовість стрінутися з Андроповим" у кожному часі і на кожному місці". Але Реґен ставить виразно ціль такої зустрічі „на вершинах": щоби підписати з Андроповим договір про знівечення всього арсеналу наземних нуклеарних ракет середнього засягу. Таку ідею Реґен проповідував уже раніше. Але й тим разом Москва її відкинула. Ще у своїй передвиборчій кампанії він висловлювався проти ратифікації так званого САЛТ-2, договору про обмеження стратегічної зброї, що його підписали були Джіммі Картер і Леонід Брежнєв, бо, — твердив Реґен, — справа не в обмеженні числа деяких родів зброї, а взагалі у ліквідації збройного арсеналу атомової зброї. Совєтські правителі вже давно такий плян відкинули.

За поважними коментарями американських і західньоевропейських часописів — виступ Буша у Західньому Берліні, що його переполовлює здвигнений большевиками „мур ганьби", це видимий знак, що американський Уряд переходить до протинаступу проти, підтримуваного Москвою, наївного пацифістичного настрою. Заява Реґена підкреслює, що він не є принциповим противником „зустрічі на вершинах". Але прагне бачити у такій зустрічі ґарантію, що вона не буде тільки формальним церемонійним видовищем, а що принесе реальну користь для справи дійсного, а не паперового роззброєння. Реальних виглядів на успіх такої концепції Реґена нема ніяких. Будь-яке справжнє роззброєння, чи воно стосується атомових ракет чи іншого роду зброї, тільки тоді має реальну вартість, як його можна контролювати, — щоби можна перевірити, що совєтська сторона дотримує підписане зобов'язання. Практика поверх 60-річного панування большевиків виявила, що Москва ніякої міжнародної контролі не визнає. лист Реґена — це добрий пропаґандивний фоєрверк, це добрий тактичний крок, але ніщо більше.

Михайло Кучер

АНДРОПОВ: САМИМИ ГАСЛАМИ ПРАВИТИ НЕ МОЖНА

Смерть Брежнєва не була для світу несподіванкою. Не був несподіванкою також прихід до влади Андропова. Вражали своєю наївністю перші коментарі і спроби характеристики особи Андропова, хоч була відома його минула діяльність і професійна жорстокість каґебіста.

Американські журналісти тішилися, що їм тепер легко буде вимовляти його прізвище. Було майже неможливо вимовити Хрущов, або Брежнєв. Були відомості, що Андропову — не чужа західня культура, бож він п'є віскі із содою та читає англійські книги — пригодницькі романи. Та все це незабаром заперечено.

Світ із деякою тривогою чекає, яка буде „генеральна лінія", які будуть зиґзаґи. Якщо зміни і будуть, то торкнуться другорядних справ, хоч Андропов прилюдно сказав, що самими гаслами правити не можна. Як на Заході, так і Андропову відомо, що СССР зайшов у сліпу вулицю економічної деґрадації, тому Кремль шукатиме допомоги на Заході.

Процес занепаду совєтської економіки в Совєтському Союзі покищо компенсується збільшенням заборгованости та продажом ресурсів сировини і золота. Андропов зробить все можливе, щоб імпортери валюти і хліба не вимагали від СССР зміни внутрішньої та зовнішньої політики. Продукція зброї буде продовжуватися, а це в свою чергу вплине на погіршення економіки.

Країни, над якими СССР отримав перемогу, економічно капітулюють та вимагають від свого патрона допомоги не тільки в зброї. А клопоти Совєтського Союзу можна вирішити тільки структуральними принциповими змінами. На таке Андропов очивидно не піде, бо й не зможе. Навіть плюралізм та ринкова економіка відразу не вилікують Совєтського Союзу. Смерть Сталіна не викликала реформ, але спасла від смерти мільйони людей.

Сподівання на зміни — слабі, головно основані на припущеннях, що Андропов поставить інтереси населення Союзу над інтересами своєї касти. Але й таке припущення зблідло, коли на становище голови всесоюзного КҐБ назначено Федорчука, голову українського КҐБ і ката України, вірного слугу Андропова.

Отже — в чиїх руках опинилася влада? — в руках найстрашнішої інституції терору.

Руїна СССР тягне за собою усі сателітні країни, Кубу, Анґолу та взагалі країни Третього світу. Дуже легко повчати Захід, та у небажанні бачити небезпеку із Сходу. Хоч тут не йдеться тільки про обвинувачення. Усі політичні еміґрації на становище прокурорів не мають підстав. Тут справа в спробах (тільки спроби!) викликати почуття тривоги. Але й це лиш оптимістична мрія без реальних підстав. Метастази тоталітарного устрою СССР вільно проникають на Захід і тут розвиваються. Перешкодити тому може тільки не емоційна і не пропаґандивна інформація. Кращі представники т. зв. третьої хвилі еміґрації попадають у розпуку — Захід не розуміє небезпеки з боку Совєтського Союзу. Справа в тому, що Захід бачить небезпеку не так, як політична еміґрація. Бачить її крізь призму своїх державних інтересів, часто і в першу чергу як економічних.

Досі совєтська преса не дає надій на будь-які структуральні зміни в СССР. На перший погляд гасло вийшло дещо дивне і в кожному разі тривожне. Коли ще недавно преса говорила про єдність партії та народу, то сталася зміна і то свідома: зміцнювати єдність народу з КҐБ. Партія зникла.

Совєтська преса пише, що в антисовєтську американську розвідку пролізли українські націоналісти з ОУН, литовські націоналісти і „лотиські соколи" та інші, тому треба побільшувати чуйність. Читаємо про одверті заклики доносити і викривати. А це збігається із напевно відомою фразою що тільки гаслами правити не можна.

Що ж заступить гасла, що стане на їхнє місце. В пресі на Заході не так давно було видруковано російською мовою повідомлення, яке не звернуло на себе уваги. СССР буде правити не армія і не партія, а тільки КҐБ. Було дано досить логічні пояснення. Тільки КҐБ знає справжній стан Совєтського Союзу і велике, досі незформоване, незадоволення національних республік політикою центру. Можливо КҐБ не піде на масовий терор доби Сталіна. Треба знайти інші методи і способи. Можливе прикріплення до місця праці, заборона переїзду з области до области, гострі кари за крадіж „соціялістичного майна" на фабриках і заводах та боротьба з надужиттям у системі торгівлі.

Небезпечною ознакою хвороби Совєтського Союзу є Польща та Афганістан. Цілий т. зв. соціялістичний бльок відчув той політичний землетрус. У Польщі знають, що проголошення воєнного стану сталося з наказу Москви, а катастро-

(Продовження на ст. 3)

Ол. Шпилька

„Тесть світу"

Хто не пригадує київського князя Ярослава Мудрого, доньки якого повиходили заміж за европейських престолонаслідників, за що його було прозвано „Тестем Европи"?.. Чомусь ніде не згадується: як він зустрічався із своїми наслідниками-внуками і якою мовою вони порозумівалися.

Дехто собі уявляє, що із дітьми своєї доньки-королеви Анни він розмовляв мовою французькою; із внуками двору Голляндії він балакав по-голляндському, до тих, хто в німецьких замках виростав, він говорив мовою німецькою, як і до інших — норвезькою, англійською, еспанською. Але так, мабуть, не було, бо старий наш князь усіх тих мов не знав, не мав часу їх вивчати, ані потреби їх знати.

Можна догадуватися, що у зустрічах із своїми іншомовними внуками допоміжними йому були послуги перекладачів різних чужинецьких послів, які перебували в княжому граді Києві.

Значно складнішою є справа порозуміння із своїми внуками для Остапа Чалого, якого у нашій громаді називають „Тестем світу". Колишні мешканці табору Гінденбурґ Касерне пригадують його багатодітну сім'єєчку, якій мешканева референтура вимушена була приділити цілу кімнату.

Діти його повиростали, поодружувалися, поселилися у різних країнах світу і нагородили старих Чалих чисельними внуками, які навідуються до своїх дідуся і бабусі у нашій громаді. Знавці мов намагаються допомогти нашим „тестям світу" порозумітися із їхніми різномовними наслідниками.

Із деякими із них Остап Чалий може й сам розговоритися. Наприклад, із внучком Рудольфом, який приїхав із Німеччини старий Чалий легко домовляється.

— Вас іст дас? — запитає його внук.

— Дас іст вас! — відповідає дідусь, який ще не забув німецької мови.

Дає він собі раду із внучком Фернандом з Бразилії. — „Кво вадіс?!" — перепитує він малого збиточника.

Гірше з внуками, що прибувають із Бельгії, Альжиру чи Данії. Тоді старі Чалі на „міґи" переходять, або знавців тих мов кличуть. Не рідко кожен своєю мовою балакає, поки порозуміється — що і до чого.

— Вавилонське столпотвореніє! — жартує Чалий про зустрічі із своїми забавними внуками.

— Хоч би одно по-нашому говорило! — зідхає стара Чала.

— Одно балакає! — поправляє її Остап і показує на поздоровлення, що надіслали його з України.

„С новым годом Дедушка і Бабушка!" — пише по-нашому внучка у Львові.

Роман Борковський

ПРОБЛЕМИ СТАРШОГО ВІКУ

Кожний вік має свої прикрості, труднощі та специфічні проблеми, які применшують можливості всебічного розвитку людини й осягнення того бажаного, але не все осягаємого стану, що його визначуємо трохи несприцизованим терміном „щастя". І так дитинство, цей нібито щасливий час, до якого залюбки повертаємося в споминах у пізнішому віці, не позбавлене своїх болів і смутків. Наш славний фільмовий продуцент і письменник Олександер Довженко в своєму знаменитому автобіографічному творі „Зачарована Десна" вираховує цілу літанію приємностей і прикростей раннього хлоп'ячого віку, як їх бачить сам хлопець.

Залишаючи на боці приємності, найбільшим джерелом труднощів і проблем дитячого віку є повна залежність від старших, які не завжди мають зрозуміння для психологічного стану й потреб дитини. Крім того саме контакт зі зовнішним світом і пізнавання твердих законів життя та співжиття не завжди належать до приємних.

Юнацький вік загальновідомий з важких внутрішніх конфліктів, з поривів, з сильних, але незбалянсованих емоцій. Юнак багато сильніше й болюче відчуває, свою залежність від старших, особливо батьків, і часто старається вирватися з-під їхньої опіки. Тому цей вік особливо наїжений небезпеками та дійсними або уявними труднощами.

Зрілий вік характерний турботами про родину і працю. Погоня за успіхом і кар'єрою, при часто невідповідному зайнятті, недопасованому до уподобань та природних нахилів людини, нерідко стає причиною затяжних хворіб, а то й смерти.

Проблеми старшого віку можна поділити на три категорії, зв'язані зі здоров'ям, фінансовою ситуацією і суспільним життям. У людини старшого віку дуже часто погіршується система відпорности організму на різного роду бактерії й віруси, тому вона частіше западає на інфекційні недуги, такі як ґрипа, запалення легенів та інші. З бігом часу різні органи людського тіла слабнуть зуживаються, і це веде до хронічних хворіб печінки, нирок, а особливо до деґенеративних захворювань нервової та серцево-циркуляційної системи.

Коли людина в молодшому віці не дбала про своє здоров'я (що, на жаль, часто буває), надуживала вживання алкоголю і тютюну, та це також дає себе відчути у старшому віці у серії хронічних захворювань. Але не тільки це. У старшому віці виступають також прояви давнішого обтяження організму чи то з причини недоживлення, нездорових умовин на праці, чи важких воєнних переживань на фронті або в часі бомбардувань міст тощо.

Щоб протидіяти цим несприятливим умовам, старша людина повинна особливо зберігати правила особистої гігієни та мати доброго родинного лікаря. Бо сьогодні при великому розвиткові медичної науки і техніки щорічно появляються десятки нових ліків, які можуть з успіхом лікувати одні захворювання та давати полегшу при інших недугах.

Крім доброї медичної опіки потрібно також правильно вести своє життя. Тут у першу чергу належить доброякісне та збалянсоване харчування і вдержування відповідного рівня фізичної й розумової активности. Не всі можуть собі дозволити на вживання відносно дорогого спорту, як теніс, ґольф чи плавання, але для всіх отвором стоїть така форма фізичної активности як звичайне ходіння. Щоденний прохід, який без уваги на пору року повинен тривати приблизно годину, належить до найбільш корисних для здоров'я вправ.

Старший або пенсійний вік характеризується звичайно зменшенням фінансових засобів. Часто буває, що людині тяжко достосуватися до життя при скорочених прибутках. Особливо в Америці завжди існує спокуса до життя понад свої фінансові спроможності, коли витрати перевищують прибутки. Таке життя небезпечне в кожному віці, але у старшому віці воно може потягнути за собою пресумні наслідки. Буває також, що видатки на лікарів, ліки і шпиталі приводять, у випадку затяжної хвороби, до вичерпання грошової резерви. Тому треба добре знати кожній старшій людині про управнення та забезпечення з боку урядових чинників на випадок хвороби й крайної потреби.

З переходом на пенсію наступає певний злам у житті людини. Брак праці, до якої людина звикла, мусить вона заступити новою активністю і новим заінтересуванням. Не всі спроможні впоратися з цим завданням. Безділля, брак активности і втрата зацікавлення—це найбільші вороги для людини старшого віку. Буває, що пенсіонери, які не зуміли знайти нових форм активности й нових заінтересувань, втрачають контакт з оточенням, ізолюються від суспільности, нидіють фізично і духово. Така небезпека загрожує особливо самотнім, що не живуть з родиною. Найкращим виходом для таких людей—знайти відповідний до їхнього віку рід громадської праці. Такою працею є праця в рамках клюбів сеньйорів. Тому всі старші віком люди, а зокрема пенсіонери, повинні об'єднатися в клюбах сеньйорів при відділах УНСоюзу. Це дасть їм ширші можливості суспільної активізації та стане джерелом духового задоволення й могутньою підоймою золотого віку їхнього життя.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

В СПРАВІ КАНТАТИ „ЗАВОЙОВНИКИ ПРЕРІЙ"

В щоденнику „Свобода" з 4-го листопада 1982 р. ч. 210 появилася стаття М. Коваленка п. з. „Виконали кантату 'Завойовники Прерій' ", в якій, між іншим сказано: „...Ця кантата була нагороджена на конкурсі Українського Музичного Товариства в Америці грошовою премією".

Тому, що композитор Сергій Яременко прислав на музичний конкурс, проголошений з Фонду ім. Лариси Целевичівної при Головній Управі Об'єднання Жінок Оборони Чотирьох Свобід України, твір-кантату „Завойовники Прерій", слова поета Яра Славутича, і був нагороджений за цей твір грошовою нагородою, хочу висловити радість і велике признання з приводу виконання того твору з'єднаними хорами в Едмонтоні „Дніпро", „Каштани", жіночого ансамблю „Мережі", з участю соліста Леоніда Скірки, при супроводі симфонічної оркестри, під дириґентурою Володимира Колесника. В статті теж сказано, що: „...Робляться заходи, щоб надрукувати кантату..." Це не тільки гарний намір але і преважлива справа. Хочу згадати, що з Фонду ім. Лариси Целевичівної не видано друком ні одного з нагороджених творів, раз через умови конкурсу, а подруге, через брак фондів. А жаль, бо між тими творами є дорогоцінні музичні праці, які збагатили українську музичну культуру, але лишаються, власне через брак грошей, незнаними, невиконуваними. Слід би згадати, що крім композитора С. Яременка, починаючи від 1974 року по рік 1979 були нагороджені такі композитори: Роман Придаткевич, Іван Вовк, Юрій Олійник, Ярополк Ласовський, Ігор Білогруд, Осип Залеський, Андрій Гнатишин.

Навряд чи кантата „Завойовники Прерій" була нагороджена ще й на конкурсі, проголошеному Українським Музичним Товариством, бо таких, в останніх роках не було і тому, хай ця коротка інформація пригадає (бо висліди конкурсів були проголошені в часописах), що твір С. Яременка „Завойовники Прерій" був нагороджений з Фонду ім. Лариси Целевичівної, меценатами якого були визначна політично-громадська діячка сл. п. мгр Уляна Целевич і її чоловік мґр Андрій Стецюк.

За Кураторію Фонду
ім. Лариси Целевичівної

Мирослава Ласовська-Крук

Петро Стерчо

АВГУСТИН КИРИЛО ШТЕФАН

(В 90-ліття життя і 65-річчя на службі народу)

I

У вівторок, 11-го січня 1983 року припало дев'ятидесятиліття життя одного із найвидатніших всесторонніх народних діячів південнокарпатської вітки українського народу, проф. Августина Кирила Штефана, та його 65-річчя багатогранного служіння своєму народові. У самостійній Карпато-Українській Республіці займав він з волі народу одну з трьох найвищих позицій державного правління. Як відомо, Президентом Карпато-Української Республіки був вибраний о. монсеньйор д-р Августин Волошин; головою екзекутивної влади, тобто прем'єром Уряду був Юліян Ревай, а головою законодавчої влади, тобто головою Сойму Карпатської України, що складався із 32-ох у всенародному голосуванні вибраних послів, вибрано саме проф. Августина Штефана.

Президента Карпато-Української Республіки Августина Волошина закатували сталінські енкаведисти в Лефортівській тюрмі в Москві дня 11-го липня 1945 року, свідком чого був сл. п. міністер народної оборони Карпатської України Степан Клочурак, але нічого невідомо про долю тлінних останків замученого Президента. Голова Уряду суверенної Карпато-Української Республіки — Ю.Ревай — відійшов у вічність у Ню Йорку 30-го квітня 1979 року. Його поховав 5-го травня 1979 року Владика Михайло Дудик, правлячий єпископ пассейський на цвинтарі Св. Духа Стемфордської епархії. З волі Всевишнього живе у Філядельфії, Пенсильванія, і ще творчо працює Августин Штефан, під головуванням якого Сойм Карпатської України на своїх трьох сесіях у дні 15-го березня 1939 року в Хусті затвердив проголошення державної самостійности Карпатської України, що його перевів попереднього дня, тобто 14-го березня 1938 року законно діючий Уряд, на чолі з о. Августином Волошином у Хусті в присутності державних будівничих, які перебували в столиці частин „Карпатської Січі", та зібраного народу. Цей Сойм ухвалив також конституційний закон Карпато-Української Республіки й згідно з постановами цього закону, вибрав Президента Республіки в особі Августина Волошина. До речі, не зважаючи на надходячу мадярську воєнну інвазію, А. Штефан, як голова Сойму, подбав про написання, підписання і збереження протоколів із усіх сесій Сойму Карпатської України в Хусті.

В іменованому Президентом Уряді суверенної Карпато-Української Республіки, що його очолював сл. п. Ю. Ревай, наш ювілят був міністром Шкільництва, Релігійного Виховання і Народної Освіти. Високі пости в державному будівництві осягнув проф. А. Штефан своєю попередньою жертвенною працею на народній ниві, зокрема в ролі педагога, виховника молоді, народнопросвітного діяча, журналіста й публіциста та політика. Майже кожну із згаданих ділянок продовжував він також і після виходу на еміґрацію в Европі та в Америці.

• • •
•

Августин Штефан народився 11-го січня 1893 року в селі Порошкові, на Перечинщині в Карпатській Україні, як один із двох синів і трьох доньок о. Еміліяна та Ольги з дому Фенцик. Ще з часів володіння на Закарпатті семигородських князів обидва роди — Штефанів і Фенциків — були „нямешами", тобто шляхтичами, а родові Штефанів шляхетський статус гербу Ґоеденгазі (Gödenházi) опісля ще підніс король Мадярщини, хоч вони того не наголошували, бо були справжніми народниками.

Батько Августина Еміліян (1868-1930) був священиком, а також його дід Антін (1828-1888), прадід Василь (1786-1829) і прапрадід Іван були священиками Мукачівської епархії. В часі народження Августина його батько Еміліян ще не мав парохії, а допомагав своєму тестеві о. Євгенові Фенцикові на великій парохії у Порошкові. Щойно 1-го вересня 1893 року його призначено адміністратором парохії у містечку Середнім, що положене поміж Ужгородом і Мукачевом. У серпні 1895 року перенесено його до села Скотарського, біля кордону з Галичиною, де о. Еміліян нав'язав жваві стосунки з галицькими діячами, а в тому й Іваном Франком і Володимиром Гнатюком. Іван Франко бував у домі о. Е. Штефана у Скотарському в товаристві закарпатського студента львівського університету Гіядора Стрипського, який під час Першої світової війни видавав у Будапешті журнал мадярською мовою „Укранія", що його читало все греко-католицьке духовенство Закарпаття. Власне, ці стосунки спонукали о. Е. Штефана заснувати першу на Закарпатті читальню „Просвіти", хоч, щоправда, основуючі збори 18-го серпня 1897 р. дали їй тоді назву „Греко-Католицька Читальня у Скотарськім". Голова цієї читальні о. Штефан був у діловому зв'язку з канцелярією Матірнього Товариства „Просвіти" у Львові.

Після проведення дошкільного віку Августина Штефана в гористому селі Скотарському в Карпатах перенесено о. Е. Штефана на парохію до багатого села Нижні Ремети на Береґівщині в надтисянській долині, де Августин почав ходити в 1899 році до сільської парохіяльної елементарної школи з мадярською мовою навчання, в якій лише релігію вчив його батько по-українськи. Згодом переїхав його батько на парохію до великого села Липча біля Хусту, де Августин провів свої юнацькі літа. Будучи справжнім народником, о. Еміліян Штефан зорганізував кредитові кооперативи в обох згаданих селах, а в Нижніх Реметах також кооперативу для виробництва штучних квітів. Ото ж на прикладах свого батька народника виховувався молодий Августин, який у противагу панівному тоді на Закарпатті звичаї серед поповичів виростав у тісному зв'язку із сільською молоддю.

Августинова мати, Ольга, була донькою відомого карпато-українського багатогранного діяча другої половини XIX сторіччя, о. Є. Фенцика (1844-1903), поета й письменника, а зокрема редактора й видавця єдиного тоді журналу „Листок", що виходив народною мовою. Отець Є. Фенцик видавав цей журнал від 1888 року аж до своєї смерти 5-го грудня 1903 року власним коштом, не зважаючи на те, що мав він лише невеликі прибутки з парохії у Порошкові, Великім Раківці та Горінчові, бо „Листок" мав тоді всього 25 справжніх передплатників.

(Продовження буде)

Д-р Андрій Левицький опатентував винахід

Радістю наповняємося всі, коли читаємо про успіхи українського молодшого покоління, яке виросло вже на поселеннях, але не відійшло від народного пня. Типовим представником таких професіоналістів може послужити також д-р медицини Андрій Левицький, асистент-професор офталмології в Медичному коледжі Раша в Чикаго, спеціяліст і хірург очних хворіб. Операції переводить він у Медичному центрі Райса і в шпиталі в Чикаго ім. Ґрента.

Д-р Андрій Левицький

У хворих катарактою сочка ока мутніє, і через те зір стає невиразний. Лише хірургічне усунення сочки може поправити зір, а без неї око залишається змутніле. Щоб тому зарадити тепер вставляють хворому в часі операції середочну сочку, без якої мусів би він носити окуляри, або мати контактові сочки. Цей новий спосіб пришеплення середочної сочки став дуже популярним і має добрі висліди у поборюванні катарактів. В минулому році у ЗСА переведено понад двісті тисяч таких операцій.

Д-р Андрій Левицький сконструював інструмент, що допомагає хірургові при прищеплені середочної сочки, полегшує операцію і робить її безпечнішою та вможливлює оперувати і у випадках зруйнування комори ока. Досі в таких випадках операції не переводили, а тепер при вжитті цього нового апарату операція проходить без труднощів. Винахід—це апарат 20 фунтів ваги, що двома рурками постачає фізіологічний плин і повітря, які вможливлюють дію хірурга.

Свій винахід д-р А. Левицький назвав „Chamber Maintainer System" (CMS) і 25-го травня 1982 року опатентував його під ч. 4,331,130, а виробництво передав компанії Сторда в Сейнт Луїсі, Мо.

В січні 1981 року д-р А. Левицький пізнавав нову техніку операції короткозорости в Московському Інституті дослідів очної мікрохірургії яку там стосує проф. Святослав Фьодоров При тій нагоді Інститут придбав собі отой апарат CMS і почав уживати.

В жовтні 1981 року д-р А. Левицький був запрошений переводити операції в очнім шпиталі в місті Джідда в Савдійській Арабії і при тій нагоді доповідав про свої методи й осяги в очній хірургії.

У вересні 1982 року молодий д-р Левицький демонстрував свій опатентований винахід і техніку його застосування на Конвенції Міжнародної Колеґії Хірургів в Атлантик Сиґі, Н.Дж. Фаховий журнал „Офталмік Серджері" (Ophthalmic Surgery) в числі за листопад 1982 року опублікував відомості про цей новий апарат, який вживають вже і поза ЗСА. Винахід одержав повне визнання і широке застосування хірургами в декількох країнах. Тож бажаємо повідомити про нове досягнення українського науковця також рідне громадянство.

Д-р А. Левицький—активний член УЛТПА і був головою його Наукової Секції, яка підготовляла передостанній науковий з'їзд лікарів і вистарався про акредитації для її учасників (завдяки високому рівневі доповідачів). Разом із старшим братом д-ром Романом, хірургом ортопедом у місті Флеґстаф, Арізона, продовжують медичне звання батьків, д-рів Витовта і Ірини Левицьких. варшавських дипломантів, які вели лікарську канцелярію у Клівленді аж до виїзду на емеритуру в 1978 році. У Клівленді виростав і пластував наш винахідник разом з дружиною Дарією з Камінських, а медичну освіту закінчив у 1970 році в Норт-Вестерн університеті в Чикаґо, в якім замешкав і, крім професури, веде з групою молодих офталмологів Очну клініку. Родина є членом УНС і катедральної парафії св. Миколая та виховує троє дітей.

Винахід д-ра Андрія Левицького приніс полегшу і надію для багатьох нещасних.

Степан Кікта

Андропов...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

фа Польщі вплинула на всі сателітні країни. Вони мусять допомагати економічно, хоча самі мають дуже небагато.

Чи можна вже говорити про агонію червоної імперії, та як її поневолені народи перетривають? З приводу подій у Польщі Солженіцин висловився так: комуністична ідеологія — це метафізична сила, яка існує всупереч законам фізики, економіки та соціології. Вона (ідеологія) може існувати і після загину Совєтського Союзу. Тому чому ця „метафізична сила" для приборкання „Солідарности" мусіла вжити танки і концентраційні табори?

Не все також гаразд у відношеннях Москва — Рим отой комуністичний. Один із партійної італійської номенклятури висловився так: „Досить бездумно повторювати цитати марксизму-ленінізму, треба врешті відкрити очі".

О тже час покинути партійну метафізику, а повернутися до дійсности. Це було сказано перед твердженням Андропова, що самими гаслами правити не можна.

Юрій Андропов прийшов до влади найстаршим віком із усіх своїх попередників. Він дуже жадний влади і хоче викликати враження в СССР та на Заході, що може вивести величезну країну з багна, яке залишив по собі Брежнєв, що його він ненавидів зокрема за культ особи. Андропову йдеться не тільки про владу, бо таку він мав і на становищі голови КҐБ. І ця влада була не мала і реальна.

У СССР знають про жорстокість Андропова. Ніби на його совісті, якщо він таку має, є смерть його заступника Цвіґуна.

Свій прихід до влади Андропов добре приготовив. Був припинений телефонний зв'язок з Заходом. Це вдарило по закордонних журналістах. Він дістав підтримку міністра оборони Устінова. І все таки Андропов не був певен перемоги. Тому дуже поспішав. Він потрапив витворити на Заході уявлення про себе, як совєтського інтелектуала, любителя клясичної музики, віскі! та англійської літератури, щоправда тільки пригодницьких романів.

Чого можна сподіватися від Андропова? Зовсім небагато. Він не зможе дати розвитку культурі, не може оздоровити промисловість та сільське господарство. Йому йдеться тільки про популярність. Можливо він полегшить становище Польщі, знайде спільну мову з Китаєм. Можливо, втратить становище дехто з номенклятури, який занадто зловживав своїм становищем для власної користи. КҐБ буде контролювати „свій" чоловік Федорчук. Людина з периферії, Алієв також каґебіст, сам перелякався своєї кар'єри і зробить все для свого пана. Впливу у політичній мафії Москви він не має. На зміни Андропову просто нема біологічного часу. Як на політика — він стара людина.

Національні республіки з тривогою спостерігають як Союз поступово, але постійно повертається до культу Сталіна. У продажі появилися у великій кількості погруддя Сталіна, листівки, брошури. В останньому часі звернув на себе неспокійну увагу роман Івана Стаднюка „Війна". Прізвище автора ніби українське, роман написано російською мовою. Наклад сто тисяч примірників. Видавець — армія. Головна думка роману така: „Нарід зазнав лихоліття та пов'язане тим недотримання законности... Всіх, кого хочете, можна обвинуватити у жорстокости при клясовій боротьбі — тільки не Сталіна. Народ звертав з надією свої очі на нього, а він до народу протягом своєї історії".

Швайцарська преса повідомляє, що мати Андропова жидівка. Батько-невідомий. Освіта середня, технічна.

Покищо невідомо на чий наказ болгарський КҐБ взяв участь в атентаті на Папу Івана Павла II. Очевидно Болгарія без дозволу Москви на такий крок не пішла б. Головою КҐБ тоді був Андропов. Тепер відповідає він та СССР.

Якщо атентат на Папу задумано у Москві — наміром її було наґадати світові, що Москва має можливість ліквідувати опозицію у вільному світі. Ватиканові зроблено „пригадку" за становище Папи до випадків у Польщі. Якщо так, то „натяк" прийнято до уваги. Ватикан припинив фінансову допомогу антикомуністичним організаціям у Південній Америці. У ЗСА католицький єпископ старався підмінувати нуклеарну політику президента Реґена. Папа прийняв на авдієнції Арафата. У Польщі архиєпископ Йосиф Ґлемп перестав підтримувати Валєнсу. Це пошкодило обом сторонам.

Якщо тільки гаслами правити не можна, то терор потрібен.

Пам'яті Михайла Берлада

Влітку 18-го липня 1982 року рознеслася сумна вістка, що перестало битися полум'яне серце батька кооперації Михайла Берлада, директора Окружного Союзу Кооператив в Коломиї.

Народився Михайло Берлад 12-го серпня 1886 року в селянській родині у селі Видинів Снятинського повіту. Народну школу закінчив в рідному селі, а середню освіту одержав в українській гімназії в Коломиї. Студії економічно-торговельні закінчив у Львові.

Михайло Берлад — цікава, можна сказати, незвичайна постать серед української інтеліґенції в Коломиї, з ідеальними задумами й плянами громадської праці. Характеризуючи індивідуальність М. Берлада, треба сказати, що він був з покликання ідеолог кооперації, в якій виявив незвичайні свої здібности, був першорядним працівником, точним в проводі дійти до задуманого. Це були найкращі прикмети його вдачі.

Св. п. Михайло Берлад

М. Берлад уже в молодечих роках належав до тієї плеяди громадських діячів, які бачили, що серед безнадійного політичного положення українського народу під окупацією Польщі єдиним для нього рятунком може бути кооперація, бо тільки через кооперацію шлях до волі. При помочі кооперації можна розвинути і піднести сільсько-господарський стан, здобути матеріяльні засоби, моральну силу та визволитися з чужого спекулятивного елементу. Така думка і свідомість співвідповідальности визначила шлях св. п. Михайла.

Під час польської окупації у 1919-1939 роках М. Берлад займав провідні становища в українських установах у Коломиї. В початках працює в дирекції українського банку „Покутський Союз", а в 1930-1939 роках став директором Окружного Союзу Кооператив в Коломиї. Хоча ОСК розпочав свою працю раніше, проте його діяльність не була в повному розвитку. В основному не було всіх товарів першої потреби, а також кооперативи не мали збуту на сільсько-господарські продукти. М. Берлад був завжди переконаний в тому, що тільки праця єдина з неволі нас вирве.

Ставлячись з почуттям повної відповідальности до свого покликання, його обдуманий плян скоро почав діяти. За відносно короткий час Окружний Союз Кооператив стає центром торгівлі не лише Коломийщини, а також Прикарпаття і Гуцульщини. Просторий Дім ОСК скоро заповнився різними товарами, а магазини з сільсько-господарськими продуктами на експорт були переповнені.

Це була справді піонерська праця на полі кооперації, з признанням треба підкреслити, завдяки Михайлові Берладові.

Крім наполегливої праці в ОСК, в Коломиї, він знайшов час і на те, щоб особливо відвідувати кооперативи по селах в Коломийщині, Прикарпатті і Гуцульщині. Щороку їздив на загальні збори кооператив, щоб на місцях пізнати працю і розвиток кооператив, а при тому дати реферат на тему кооперації і насвітлити працю на майбутнє. Його полум'яні слова будили в народі національну свідомість і непохитну віру, що при помочі кооперації український народ стане незалежним господарем на рідній землі.

Михайло Берлад в останніх десятьох роках пролежав в ліжку, бо не міг ходити, ноги відмовили послуху, а згодом і все тіло.

Похований в Коломиї при здвизі народу з цілої Коломийської округи і Гуцульщини.

Ця скромна моя згадка про батька кооперації св. п. Михайла Берлада, мого найкращого приятеля з праці кооперації, нехай буде боргом вдячности за його відданий і чесний труд для добра українського народу.

Роман Кушнірчук

„Жива газета" у Ню Йорку

„Жива газета"—в'язанка коротких доповідей—„статей" на актуальні теми, колись така популярна в нас, останнім часом ніби призабулася на терені Великого Ню Йорку. Тому ми вдячні Спілці Українських Журналістів за відновлення цієї цікавої форми культурних товариських зустрічів на форумі Літературного- Мистецького Клюбу, в п'ятницю, 28-го січня ц.р. Тільки ж зачитані „статті", цікаві й тривалої, не лише злободенної вартости, робили цю імпрезу радше „журналом" ніж „газетою".

Першу, сказати б, програмову доповідь читав Володимир Барагура, недавно нагороджений літературною премією письменник і журналіст. Він у питоменному йому романтичному стилі славив книжку, як найвищий вислів людського духу, Шевченкового „слова", гордости й святости Княжої Руси. Ми мусимо перемогти теперішній занепад книжкової продукції й незацікавлення читацької маси, коли хочемо втриматися як жива культурна нація.

Другим говорив Михайло Кучер, журналіст, який подав прецікаві спостереження про життя українських політичних в'язнів і загальну атмосферу совєтських концтаборів—із виданої російською мовою в Ізраїлі книжки колишнього в'язня жидівської національности Гайфеца.

Далі журналістка й громадська діячка, фактичний організатор цього вечора, Ольга Соневицька читала цікаво й кольоритно написаний подорожній репортаж із давньої грецької колонії в Південній Італії—Пестум— і з відкопаного міста-музею Помпеїв.

Молодий науковець Василь Калинович прочитав соціологічний нарис про Українську Повстанську Армію, віковий, соціяльний, освітній і світоглядовий склад її організаторів і керманичів—на основі власних дослідів над доступними йому біографічними даними про 50 провідних повстанців.

Врешті, для „відпруження" колишній артист галицького мандрівного і Львівського Оперного Театру Степан Крижанівський розказав деякі веселі і сумні спомини про ті давні, романтичні, незабутні часи української Мельпомени.

Всю програму вела дуже вміло й з властивим їй легким гумором голова СУЖА Ольга Кузьмович. В цілості цей „живий журнал" був направду успішною імпрезою і залишив приємне враження у досить численно зібраних учасників.

Орп.

Різдвяний концерт в катедрі Св. Трійці

Українські колядки і щедрівки захоплюють своєю мелодійністю не лише наші чутливі українські серця, ними захоплюються також й інші народи, часом навіть і не знаючи, кому належать ці мелодії. Прикладом може бути наш „Щедрик" муз. М. Леонтовича, що ми не раз чуємо по радіо чи в телевізії.

У неділю, 16-го січня, 1983 року в катедрі Св. Трійці в Ню Йорку відбувся традиційний Різдвяний концерт. Колядки і щедрівки у виконанні Свято-Троїцького Катедрального хору чарують і роблять незабутнє враження. Диригент Валентина Наливайко продемонструвала свою майстерність та глибоке відчуття душі української пісні. Сольові точки виконували Христина Карпевич, Василь Якимчук, Валентин Бакум, Наталка Гончаренко та незамінимий наш соловейко Катерина Наливайко. Своїм чудовим співом вони оживили, хоч тимчасово, наші зчерствілі від щоденного нюйоркського життя душі. Слід віддати заслужену похвалу хористам за їхній спів, яким вони так чутливо торкнули струни нашого серця.

У своєму слові настоятель парафії, протопресвітер Артемій Селепина звернув увагу на велике значення колядок і щедрівок в плеканні української культури, особливо на поселеннях, де ми відірвані від рідного оточення і від рідного ґрунту. В своєму гарячому зверненні до парафіян настоятель А. Селепина висловив велику пошану тим батькам, діти яких беруть активну участь у культурному, а зокрема в церковному житті української громади в Ню Йорку. Він закликав батьків віддати все можливе для виховання дітей в дусі наших традицій, бо поки в нашій родині живуть українські традиції, доти ми будемо народом з-понад тисячолітньою українською культурою.

Потім настоятель А. Селепина запросив присутніх зійти в церковну залю на маленьку перекуску і чашку чаю, що приготовило трудолюбне сестрицтво для своїх парафіян і гостей.

В. Ґусаковський

ПОДЯКА

Після успішно переведеного шахового турніру в честь Блаженнішого Патріярха ЙОСИФА, який відбувся в днях 25-го до 27-го листопада 1982 року, у приміщеннях Філії УКУ у Філядельфії, Па., бажаємо скласти сердечну подяку усім Жертводавцям, а ними є:

200.00 дол. — Український Народний Союз;
по 100.00 дол. — УСО „Тризуб", Бачинський Борис, д-р Ценко Микола, Новаківський Сидір;
по 50.00 дол. — Провидіння, Кредитівка — Філядельфія, Савчак Роман;
40.00 дол. — Марків Лев;
по 25.00 дол. — Щадниця — Філядельфія, Дзюба Корниль, д-р Колтун Юліян, Кузиляк Роман, Куціль Роман, д-р Рудницький Леонід, Субтельний Мирослав;
по 20.00 дол. — Квік Іван, Куриляк Михайло, д-р Миндюк Ярослав;
по 10.00 дол. — Онуферко Люба, д-р Піддубчишин Ева, Сенюх Дмитро, Шумило Дмитро;
5.00 дол. — Бережницька Оксана.

Рівнож дякуємо ВП. Паням, які приготовляли обіди: Марії Бачинській з доньками, Анні Квік, Марії Касіян і Марії Процик, та всім Тим, що в який небудь спосіб помагали.

ШАХОВИЙ КОМІТЕТ

В ПЕРШУ СУМНУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
невтомного працівника на шкільній і громадській ниві на Волині
нашого Найдорожчого БАТЬКА І ДІДУСЯ

бл. п. проф.

ЛЕОНІДА ЛІСОВСЬКОГО

та в ТРИДЦЯТУ РІЧНИЦЮ УПОКОЄННЯ
нашої Незабутньої МАМИ І БАБУСІ

бл. п.

НАДІЇ ЛІСОВСЬКОЇ

буде відслужена

П А Н А Х И Д А

в неділю, 27-го лютого 1983 року
в церкві св. Покрови в Дітройті — Савтфілд

Донька — МАРІЯ ОЛЕСНИЦЬКА
Син — інж. ДМИТРО ЛІСОВСЬКИЙ

У ТРЕТЮ СУМНУ І БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої Найдорожчої і Повікнезабутньої
ДРУЖИНИ, МАМИ І БАБУНІ

бл. п. Паніматки

ЕЛІКОНІДИ БАЗИЛЕВСЬКОЇ

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА і ПАНАХИДА

в неділю, 13-го лютого 1983 р., о год. 10;30 ранку
в соборі св. кн. Володимира в Ню Йорку, Н. Й.
160 West 82nd Street, New York, N.Y.

Просимо про молитви за спокій Її душі.

Муж — о. ВОЛОДИМИР
Син — ЮРІЙ з дружиною ОКСАНОЮ
Донька — ІННА з мужем АРТУРОМ

„...Тихо спи, без тривог тут є Бог, тут є Бог"...

КРАЙОВИЙ РЕФЕРАТ УСП

повідомляє всіх Старших Пластунів і Пластунок, що дня 2-го лютого 1983 р. відійшла на Вічну Ватру наша Дорога Подруга

бл. п. старша пластунка

ЛЕСЯ СЛОБОДЯН

Курінна 8-го Куреня „Чортополохів"

ВШ. Родині висловлюємо наше найглибше співчуття.

Ділимося болючою вісткою з Родиною, Побратимами по Зброї, Приятелями і Знайомими, що в четвер, 3-го лютого 1983 р. у Мілфорді, Н. Дж. відійшов у Вічність, на 78-му році життя

бл. п.

МИХАЙЛО ГРИЦКОВЯН

уроджений в с. Березці, Лемківщина, громадський діяч на рідних землях, в'язень Берези Картузької та підстаршина 1-ої Дивізії УНА.

ПАНАХИДА в неділю, 6-го лютого 1983 р., о год. 5-ій по пол. в похоронному заведенні Johnson Funeral, 41 Bridge Street, Frenchtown, N.J.

ПОХОРОН в понеділок, 7-го лютого 1983 р., о год. 10-ій ранку з церкви св. Івана Хрестителя в Ньюарку, Н. Дж., на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

В безмежному горі:
дружина — МАРІЯ
діти:
МИХАЙЛО ГРИЦКОВЯН з дружиною МАРІЄЮ та дітьми НАДІЄЮ й ІГОРЕМ
ЛЮБА ДЗІМАН з мужем МИХАЙЛОМ та дітьми БОГДАНОМ та ІРИНОЮ
ВОЛОДИМИРА ВАСІЧКО з мужем ВОЛОДИМИРОМ і дітьми БОГДАНОМ І РОМАНОМ
НАДІЯ ВАСИЛЬКІВСЬКА з мужем ВАСИЛЕМ та дітьми РОБЕРТОМ І ХРИСТИНОЮ
внуки:
МИХАЙЛО ГРИЦКОВЯН з дружиною ІВАНКОЮ та донькою ТАНЕЮ
ЗЕНЯ ЛЕСЬКО з мужем РОМАНОМ
БОГДАНКА ПРИСТАШ з мужем БОГДАНОМ та донькою ТАНЕЮ
і дальша Родина в ЗСА, Канаді, Україні та Польщі

ГРОМАДИ ВІДЗНАЧИЛИ РОКОВИНИ НЕЗАЛЕЖНОСТИ

Бавнд Брук

В неділю, 23-го січня ц. р., після урочистих церковних відправ у Церкві-Пам'ятнику в залі осердку Української Православної Церкви в ЗСА відбулася урочиста Академія, присвячена 65-им роковинам державности і героям Крут.

Наталя Павленко в своїй красномовній доповіді прекрасно проаналізувала генезу живучости ідеї демократичности, ідеї свободи українського народу, починаючи від княжих часів і завершуючи величавими подіями 22-го січня 1918—1919 років. „Ми святкуємо це свято не для формальности, але для того, щоб усвідомити глибину і велич ідеї свободи й демократичности життя українського народу."

Найкращий приклад, який дали наші молоді герої Крутів—це відважність, заперечення страху, хоч їх було лише 300 проти московської навали п'яних матросів,—сказав о. ігумен А. Партикевич.

„Такі святочні академії, як сьогодні, із змістовними доповідями і чудовими деклямаціями, служать одним із кращих засобів виховання української молоді..."—сказав А. Шевченко в своєму заключному слові подяки виконавцям і учасникам свята в імені місцевої Філії ОДУМ-у. Академія була підготована Філією ОДУМ-у при співучасті Братства св. Андрія і Сестрицтва св. Покрови та відділу УПЛ при Церкві-Пам'ятнику в Савнт Бавнд Бруку, Н. Дж.

Тягар підготови програми цієї дуже успішної Академії лежав на плечах Філії ОДУМ-у під безпосереднім керівництвом І. Павленка. І виконавці, і керівники вив'язалися зі своїх обов'язків чудесно.

Програма розпочалася американським гимном. Коротким словом голова Братства св. Андрія В. Несенюк офіційно започаткував свято. Вступне слово виголосив О. Шевченко, звернувши увагу на те, що ті, які обороняли могутні слова „Народе України!"...", були і залишилися найкращими, і тому ми забов'язані кожночасно віддавати їм нашу пошану.

Пізніше лунали безсмертні слова Універсалів—4-го і Злуки Українських Земель, які прочитали Оксана Григоренко і Катя Нагорна. А. Шевченко прочитав проклямацію губернатора стейту Ню Джерзі Томаса Кейна, яку він проголосив в столиці стейту Трентоні 22-го січня 1983 року. Дві доповіді Наталі Павленко і о. ігумена Андрія, перепліталися з дуже добре виголошеними рецитаціями двох груп.

Перша група в складі Петра Павленка, Оксани Росинської і Тасі Сергіїв продеклямувала вірш О. Олеся „Яка краса відродження країни."

Друга група в складі—Надія Дейнека, Марко і Рома Мазурець, Леся Павленко та Олесь Скиба, з глибоким почуттям продеклямувала вірш „Крути" Олекси Стефановича.

Це з душі говорило те третє покоління, в якому засіялося безсмертне зерно глибокої любови до казкової країни, назва якій Україна. Вони її не бачили, вони її носять в своїх душах—і отаким святкуванням виявляють щиру любов до своїх великих предків. Всі вони на закінчення святочної програми з гордістю проспівали український гимн „Ще не вмерла Україна".

Присутніх на залі було не так багато (приблизно 100 осіб), але що найважливіше, велика кількість з них—це була молодь шкільного віку. І в цьому, очевидно, найбільший успіх цього великого свята.

О. Шевченко

Рочестер

„В небі мла, а сонце гляне,
Мла розстане вмить...
Може й мій народ повстане
Море закипить..."

О. Олесь

Простора репрезентативна заля будинку Управи міста заповнена українською патріотичною публікою. Не чути гомону—настрій святковий. Представники різних організацій зі своїми прапорами заняли місця, на першому пляні—український національний прапор у руках делеґата Українського Конґресового Комітету.

Присутні священики усіх наших місцевих церков: о. монсеньйор Іван Сквіллер, о. митрат Федір Коваленко, о. Володимир Вербицький і о. Іван Андріюк. Програму вів президент місцевого Відділу УККА, адвокат Вілліям Андрушин. Він також виголосив святочне слово про історію й значення дня 22-го січня, про героїчну боротьбу українського народу за державність, жорстокий московський режим і зазіхання його панувати над цілим світом. Він також представив заступника посадника міста, приятеля українців Джана Куренна, що прочитав проклямацію, підписану посадником Томасом Раєном, про відзначення 65-річчя проголошення Універсалу в Києві 22-го січня 1918 року; Дж. Куррен привітав українців зі святом і побажав скоро діждатися побачити свою батьківщину вільною. Він підкреслив також важливість присутности молоді й виховне значення такого моменту.

Молодь, учні школи при церкві св. Йосафата 5—8 кляси прибули під проводом своїх учителів Ірини Біловус, Ігора Гошовського й Оксани Кулик. З їх уст незвичнo для цієї залі пролунала українська мова у двох піснях: „Боже, благослови Америку" й „Боже великий, творче, всесильний". Співають на один голос, але чисто, й добре вивчили слова. Двоє з них також прочитало уривки з Четвертого Універсилу—Адріян Кравс українською мовою, а Іван Дикий англійською. Промовляв ще коротко працівник законодавчого відділу міста, українець Василь Бастюк. Святкування почато й закінчено молитвою, а на кінець всі разом спонтанно відспівали національний гимн.

Це так у п'ятницю, 21-го січня. А в неділю, 23-го, торжественна Служба Божа зчерги у церкві Богоявлення Господнього. Церква була виповнена по береги, співав зворушено хор під управою інж. Ярослава Матківського. І тут організації з прапорами; поплинла молитва до Бога за Україну, за її народ. Отець Вербицький радий був побачити таке велике число учасників, але заохочував усіх відвідувати Дім Божий не тільки з нагоди великих торжеств.

Ввечері—концерт в честь великих роковин. Дуже численні громадяни прийшли, щоб, як зазначив на вступі голова УККА інж. Роман Куціль, „одними устами й одним серцем" пригадати, що був і буде такий час, що „Україна стала самостійною, ні від кого незалежною, вільною, суверенною державою українського народу".

Промову виголосила Марта Шміґель. Довгий твір О. Олеся „Країно див" рецитувала Олена Глібович напам'ять. Співало тріо „Верховина" з Торонто під мистецьким проводом О. Глібович, ім'я якої відоме, бо працює вона в тій ділянці вже тридцять років. Ансамбль співає гарно й культурно, вкладає величезну працю в опрацювання пісень до найменших нюансів, згідно з задумами композиторів. Вишколені голоси, симпатичний вигляд молодих жінок делікатні рухи—ілюстрація до деяких пісень, безпосередня поведінка на сцені відразу здобувають публіку. Та ще й строї в них різнорідні: входять, як дами з часів гетьманщини, відтак перемінюються у полтавських дівчат, потім на сцені з'являються гарненькі гуцулки, накінець, елеґантні модні пані наших часів.

Хто вони? Надія Коханська, Оксана Макогон, Богдана Ігнатович. На фортепіяні супроводить їх Адріяна Раделицька та ніжно, дискретно, то радісно, то з розмахом. Вив'язуються зі завдання дуже добре. В їх репертуарі—Д. Бортнянський, М. Гайворонський, Б. Весоловський, А. Гнатишин, В. Гомоляка, Я. Дремлюга, В. Івасюк, А. Кос, І. Недільський, М. Скорик. Співачки й піяністка прекрасно зіграні, творять одне мистецьке ціле.

Голова УКК подякував усім, що причинилися до такого врочистого відзначення нашої незалежности, а ми вдячні йому, що своїм тактом і наполегливістю причинився до одних спільних соборних святкувань. Гостям з Торонто подякувала ще окремо Іванна Мартинець, голова Окружної Ради СУА, за їх вклад у розвій і плекання нашої пісні, при чому діти зі садочка вручили усім їм прегарні квіти.

На кінець відбулася ще зустріч з гістьми при вечері, якою дуже щиро занялися членки СУА на чолі з головою Іриною Руснак, а Марія Крамарчук ще раз подякувала всім.

Л. Цегельська

Джерзі Си ті

(Н.Н.)—У неділю, 30-го січня ц.р., місцева українська громада відзначила тут роковини проголошення незалежности і соборности Української Народної Республіки актами 22-го січня 1918 і 1919-го років традиційним Святом Української Незалежности, що його цим разом влаштував місцевий 71-ий Відділ Союзу Українок Америки при співучасті Рідної Школи, СУМА і Пласту.

Свято відбулося у великій залі Народного Дому в пополудневих годинах. Програму започатковано співом американського гимну у виконанні Ніни Ковбаснюк і Галини Білик. Місцевий парох о. Іван Височанський відмовив молитву, прохаючи Божого благословення для українського народу за відновлення втраченої державної незалежности. Ліда Гаврилюк прочитала текст проклямації посадника міста Дж. МекКена, якою він проголосив 22-го січня ц.р. Днем Української Незалежности та доручив виставити в тому дні на ратуші міста український прапор поруч американського.

Вступне слово сказала Галина Гаврилюк, голова організатора та виконавця програми цього Свята—71-го Відділу СУА, поінформувавши коротко про причину і мету Свята та його програму і виконавців. Вітаючи присутніх, вона разом з ними привітала присутніх на Святі учасників Визвольних Змагань того часу Франца Колодія, Володимира Карого та інж. Яременка, як також присутнього на залі стейтового асамблімена Генрі Зелинского дружиною.

Святочне слово виголосила Євгенія Рубчак. Згадавши коротко історичні події 1917—1919 років, які завершено проголошенням державної незалежности і соборности, промовець зокрема зупинилась на характеристиці тих головних прикмет, яким треба завдячувати успіх змагань, актуалізуючи їх порівняннями із сучасним станом в Україні та в діяспорі.

Достосовану своїм змістом до Свята мистецьку програму виконали жіночий хор 71-го Відділу СУА під дириґентурою інж. Дмитра Олійника і при фортепіяновому акомпаньяменті піяніста-композитора Леоніда Вербицького, недавнього переселенця з України; такий же недавній переселенець з України і вже славна в нашій громаді артистка Ліна Белюц, член 71-го Відділу СУА, яка, як це свідчили апльодисменти публіки,—була головною атракцією програми, та діти і молодь Рідної Школи і СУМА.

Хор у своїх двох виступах виконав пісні „Розрита могила" Шевченка—Давидовського, „Гетьте, думи сумні Лесі Українки—Зої Маркович, „Живи, Україно" Олеся—Гайворонського, „Владика Неба і Землі" Лисенка та „Вкраїно-мати, кат сконав" Стеценка.

Солістка-деклям аторка Л. Белюц також у своїх виступах виконала деклямацію „На 22-го січня" П. Тичини, стрілецьку пісню „Зірвалася хуртовина", „Дві сестри" Н. Войновської—Л. Вербицького, дует (із Ніною Ковбаснюк) Гнатишина „Геть, вороги з України", „Крути" Стефановича (деклямація), „Сизокрилий птах" Б. Чіпи-В. Бойка та „Баляду про мальви" В. Івасюка, і, як надаток, „Лелеки" Л. Вербицького.

Учениці Рідної Школи Ляриса Бура, Ліля і Леся Білі та Аня Ганущак продеклямували „Дзвони в Україні" В. Переяславець, а члени СУМА Таня і Аня Чукти продеклямували „22-го Січня" Уляни Кравченко.

Програму Свята закінчено співом „Ще не вмерла", що його заінтонував хор.

Г. Гаврилюк подякувала виконавцям програми і тим, хто причинився до його підготови та переведення, зокрема Володимирові Біликові, який подбав про те, щоб посадник міста проголосив 22-го січня Днем Української Незалежности і доручив виставити в той день на ратуші міста український прапор поруч американського, та Іванові Цьолкові за декорації та опіку сценою під час імпрези.

Публіка заповнила велику частину залі, в якій свято відбувалося, а в розмовах можна було почути вислови подиву і похвал на адресу місцевого жіноцтва та їх 71-го Відділу СУА, які в потребі зуміли взяти в свої руки ініціятиву та зберегти і збагатити новими вартостями світлу традицію відповідного відмічування великих національних роковин.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ

УНСоюзу!

Посадник...

(Продовження зі стор. 1)

відділу УККА д-ра М. Харкевича, резолюцію Міської ради з 18-го січня, називаючи українську околицю „Українським селом". З посадником був також радний Едвард Вердоліяк, який на сесії Міської ради від імени мейора представив резолюцію в справі „Українського села".

Мирон Куляс, член стейтової леґіслятури, прочитав проклямацію Асамблеї. Він був спонзором цієї проклямації. Степан Голяш прочитав кілька уривків з ІУ Універсалу. Стефан Бабик прочитав проклямацію від губернатора Джеймса Томсона. Спільний Молебень відбувся в соборі свв. Володимира і Ольги.

Вечером, в авдиторії парафії св. Миколая, відбувся бенкет з участю численних українських громадян та представників інших поневолених народів. Були тут Владики Константин й Інно кентій, пастор Олекса Гарбузюк та духовенство різних українських парафій, разом понад 400 осіб.

Д-р Харкевич, привітавши гостей, відкрив вечір і передав ведення Миронові Кулясові. Головним промовцем був Ярослав Гайвас, колишній кооператор, політв'язень, член ОУН.

Як і кожного року на таких святах відділ УККА вшановує Людину Року. Цього року винагородили таким званням американського генерала Джана Сінґлавба. У своєму слові генерал виявив добре ознайомлення зі станом українського народу та інших поневолених Москвою народів. Він підкреслював, що детант, осягнення дійсного миру чи роззброєння із Совєтським Союзом є дуже тяжко осягнути, або і зовсім неможливо, бо в самій натурі комунізму пропаґується революція, аж поки не опанується цілого світу. У справі роззброєння і дійсного миру, твердив генерал, не конечно його оригінальну ідею — альтернативу визволення всіх поневолених народів.

На цьому вечорі вшанували грамотами визначних українських громадських діячів Чикаґо, а саме: Романа Кобилецького, Марію Юзифович і Ю. Строчинську.

У мистецькій програмі виступив скрипаль д-р Є. Ґратович в дуеті з дружиною при фортепіяні. Вони заграли „Думку", „Фантазію" та „Чардаш".

Під час вечора завітав на святкування Ричард Дейлі, мол., прокуратор на повіт Кук. „Між іншим, Дейлі також кандидує на мейора міста", — зауважив господар вечора при відході Дейлі. Вечір закінчився відспіванням українського національного гимну.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

П'ЯТНИЦЯ, 18-го ЛЮТОГО 1983 р.

Картерет, Н. Дж. Річні загальні збори Б-ва св. Михаїла 209 Відд., о год. 8-ій веч. в УАГКлюбі при 728 Roosevelt Ave., Carteret, N.J. На порядку: звіти Управи за минулий рік та вибір нової Управи на 1983 р. Проситься чл. прибути на збори. — Ів. Кушнір, гол., Ст. Матлиґа, секр.

СУБОТА, 19-го ЛЮТОГО 1983 р.

Чикаґо, Ілл. Річні звичайні загальні збори Т-ва ім. Є. Коновальця 423-ій Відд., о год. 7-ій веч. в Домі Сеньйорів (горішня заля) при 2355 Вест Чикаґо Авеню. На порядку: звіти уступаючої Управи, дискусія над звітами й інше. Участь членів — обов'язкова. — О. Городиський, гол., Я. Берестянський, секр.

НЕДІЛЯ, 20-го ЛЮТОГО 1983 р.

Бостон, Масс. Річні загальні збори Т-ва ім. Є. Коновальця 238 Відд., о год. 12-ій дня в Українській православній залі парафії св. Андрія, 24 Orchardhill Rd., Jamaica Plain, Mass. Проситься чл. прибути. — Управа.

Гейстінґс он Гадсон, Н. Й. Річні загальні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 6-ий Відд., о год. 3-ій по пол., в УАКлюбі при 11 Вашінґтон вул. Проситься чл. прибути. — Д. Жупник, предс., І. Пециляк, секр.

Чикаґо, Ілл. Загальні річні збори Б-ва св. Стефана 221-ий Відд., о год. 1-ій по пол. в домі УНСоюзу при 845 Н. Вестерн вул. Проситься чл. численної участи. — Управа.

Янґставн, Огайо. Річні збори Т-ва ім. Ольги Басараб 348-ий Відд., о год. 2-ій по пол. в церковній залі парафії св. Трійці в Янґставн. На порядку: звіти урядовців за минулий рік та вибір Уряду на 1983 р. Проситься всіх чл. взяти участь у зборах. — Стелла Волошин, предс., Марія Макар, секр.

НЕДІЛЯ, 27-го ЛЮТОГО 1983 р.

Міннеаполіс, Мінн. Річні збори Т-ва Запор. Січ 385-ий Відд., о год. 4-ій по пол. в УНДомі при 301 Мейн Стріт Н. І. На порядку: звіти членів уряду та вибір нового Уряду на 1983 р. Проситься всіх членів прибути. — М. Крамарчук, секр.

До
ВШ Членів УНС - Передплатників „Свободи"

Грудень, 1982

Вельмишановні Члени - Передплатники!

Делеґати 30-ої Конвенції УНСоюзу схвалили підвищити ціну передплати „Свободи" для членів УНСоюзу із $7.80 на $15.00 річно, беручи під увагу значно збільшені видатки Видавництва на поштові оплати, газетний папір та інші кошти.

Схвалена 30-ою Конвенцією підвишка передплати входить в силу від 1-го січня 1983 року, або від чергової дати платности квартальних, піврічних чи річних вкладок. Значить, Ваші вкладки, які включають передплату „Свободи", платні від 1-го січня 1983 року, або від чергової дати платности на квартальних, піврічних чи річних ставках після 1-го січня 1983 року, будуть збільшені на $7.20 у річному відношенні; $3.60 піврічно, $1.80 квартально та 60 центів місячно.

Така сама підвишка передплати "Свободи" зобов'язує і всіх тих членів УНС, які платять цю передплату окремо від своїх вкладок, висилаючи їх прямо до адміністрації „Свободи".

Нові ціни передплати для членів:
$15.00 річно, $7.50 піврічно, $3.75 квартально, $1.25 місячно.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНС